

**PLATÅBERGENS
GEOPARK**
Lager av historia

Bergen som levebröd

Upptäck platåbergens bortglömda industrihistoria

Stora stenbrottet Kinnekulle Foto: Henrik Theodorsson

Människorna i platåbergslandskapet har i alla tider haft både ett ekonomiskt och ett emotionellt band till bergen. Utan bergen hade man inte kunnat bygga de medeltida kyrkorna, och munkarna hade inte börjat hugga ut kvarnstenar i Lugnås. Längre fram har sten brutits på många ställen i området och bergen har kunnat erbjuda alltifrån kalkbränning och oljetillverkning, till uranutvinning. Idag är stora delar av den historiskt betydelsefulla stenindustrin nedlagd, men många av stenbrotten finns kvar som minnen i landskapet. De vittnar om att bergen har varit, och fortfarande är, en viktig resurs som människorna har livnärt sig på.

1 Kvarnstensgruvan - Lugnåsberget

Europas enda kvarnstensgruva öppen för publik. Här bröts stenblock som bearbetades till kvarnstenar. Numer syns efterlämnade kvarnstenar vid museet, i skogen och längs stigarna kring gruvan.

2 Kvarnstenstorget - Lugnåsberget

Stentorget fungerade förr som plats för finhuggning samt för lagring och försäljning av de kvarnstenar som tillverkades på Lugnåsberget. Idag ser vi efterlämnade kvarnstenar på torget och i skogen och längs stigarna runt omkring.

3 Stora Stolan - Billingen

Ett område med en unik industrihistoria – här gjordes försök att utvinna radioaktiva ämnet radium i början av 1900-talet, något vi ser spår av i de gamla gruvgångarna. Även kalkbrytning med spår av kalkugnar och rödfyrhögar samt ett vattenfyllt sandstensbrott.

4 Silverfallet - Billingen

Här fanns under 1800-talets första hälft Skaraborgs största alunbruk. Efter nedläggning ersattes detta av kalkbränning. Hela området bär spår efter brytning av alunskiffer och kalksten med lämningar som till exempel rödfyrhögar och kalkugnar.

5 Geologistig Råbäcks kalkbruk - Kinnekulle

Se rester från kalkstensugnar och stora rödfyrshögar – restprodukter från kalkbränningen. I stenväggarna runt brottet syns alunskiffer med spännande utfällningar och små fossil.

6 Stora stenbrottet - Kinnekulle

I det 40 meter djupa brottet har kalksten brutits fram till slutet av 1970-talet. I stenen syns fossil av bläckfiskar och kräftdjur som levde i havet för 400 miljoner år sedan, då bergarten bildades.

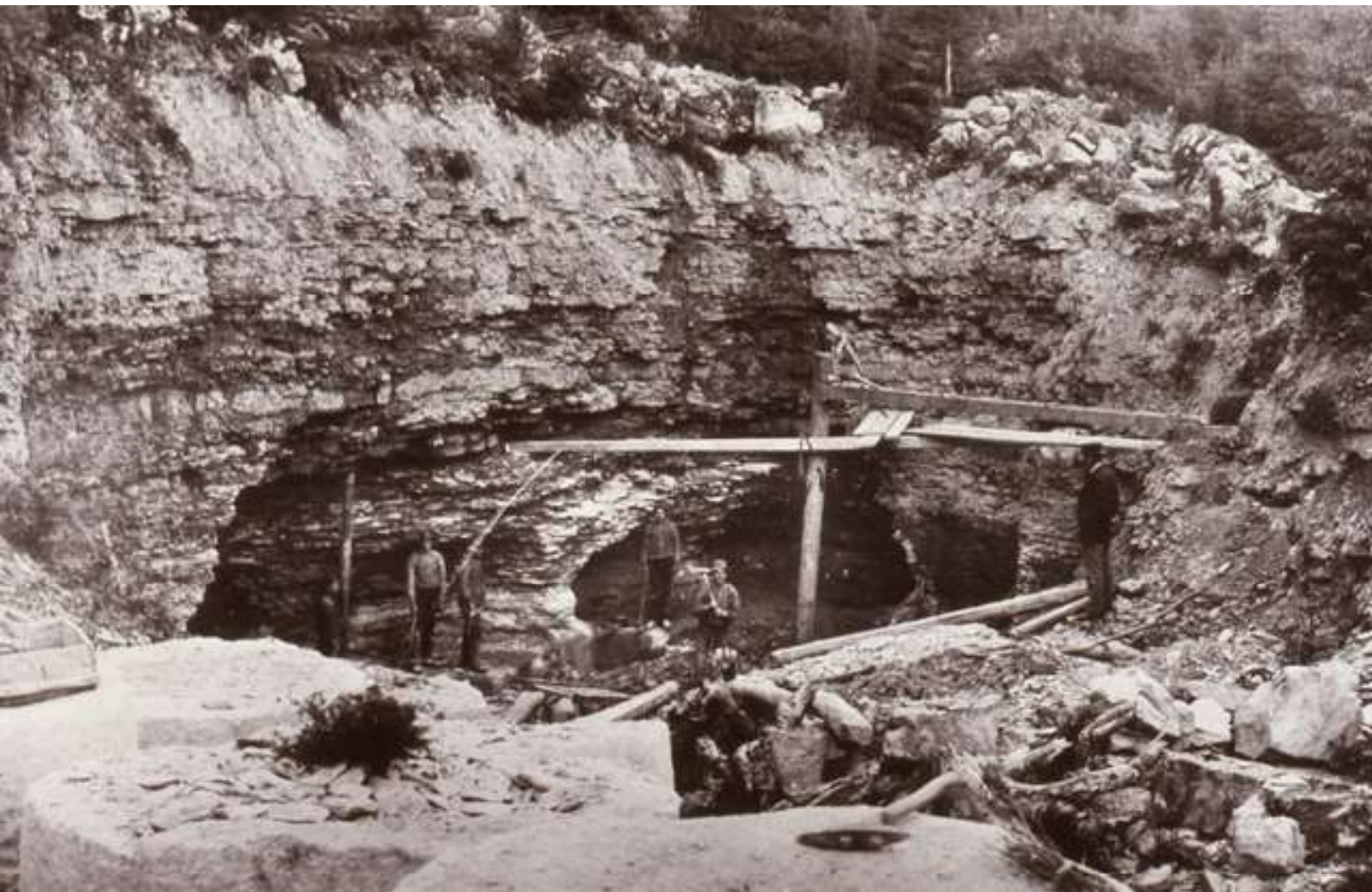
7 Västra Tunhems grottor - Hunneberg

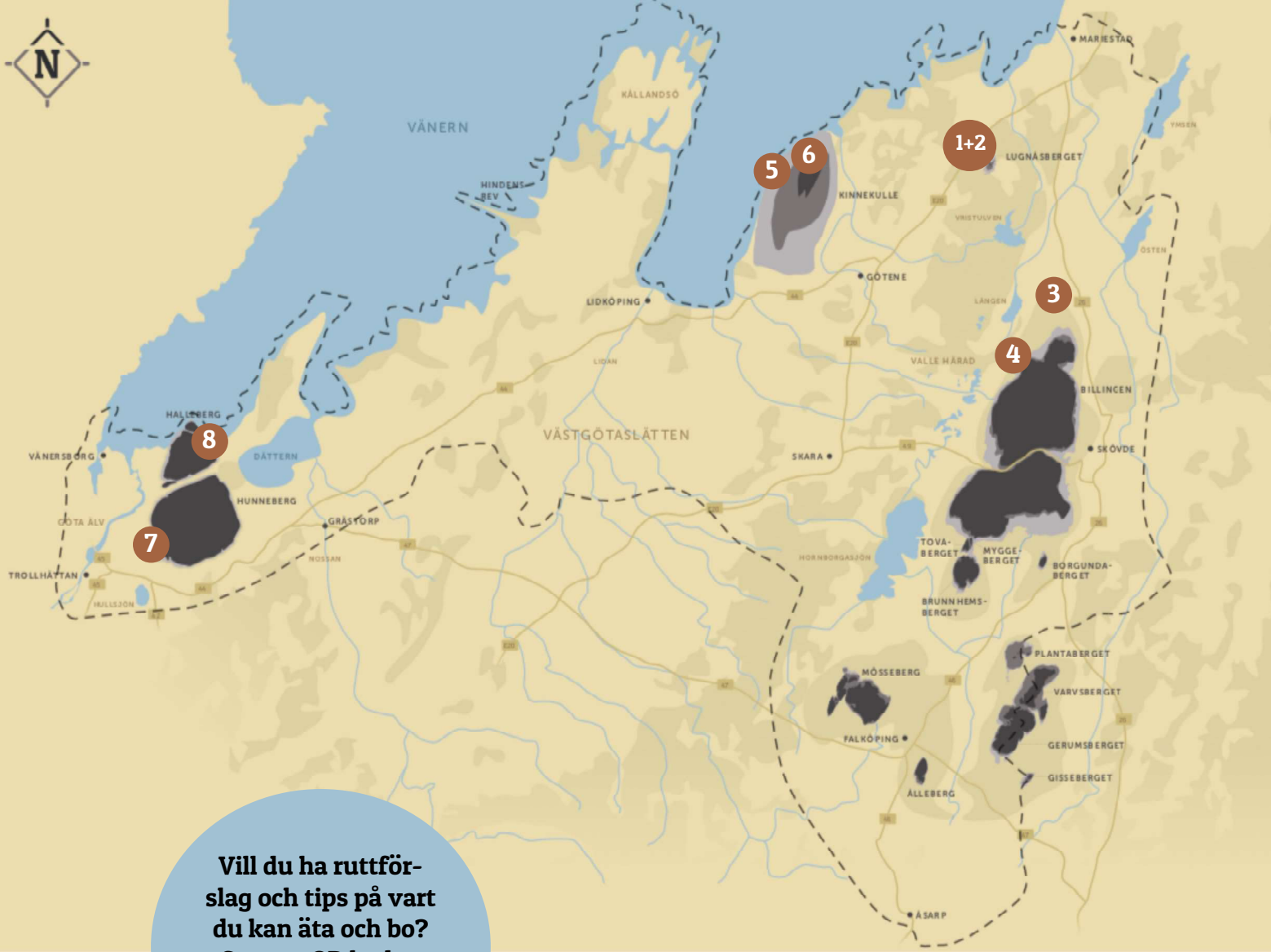
Spår efter den skiffer- och kalkbrytning som under många hundra år pågick längs foten av berget.

8 Gaddisleden med kalkugnar och stenpiren - Halleberg

Unika, stora kalkugnar på Hallebergs östsida som minner om den forna kalkbränningen vid foten av berget. Den vackra stenpiren som sträcker sig ut i Vänern som var utskeppningsplats för virke under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet.

Kvarnstensbrytning Lugnåsberget år 1890-1900, fotograf: Hjalmar Peterson

Vill du ha rutförslag och tips på vart du kan äta och bo?
Scanna QR koden

**PLATÅBERGENS
GEOARK**
Lager av historia

